Downloaded via the EU tax law app / web

Kaw?a C-169/08

Presidente del Consiglio dei Ministri

vs

Regione Sardegna

(talba g?al de?i?joni preliminari mressqa mill-Corte costituzionale)

“Libertà li ji?u pprovduti servizzi — Artikolu 49 KE — G?ajnuna mill-Istat —Artikolu 87 KE — Le?i?lazzjoni re?jonali li tistabbilixxi taxxa fil-ka? ta’ waqfa qasira g?al skop turistiku ta’ in?enji tal-ajru g?at-trasport privat ta’ persuni kif ukoll ta’ in?enji tal-ba?ar g?ar-rikreazzjoni imposta biss fuq l-operaturi li g?andhom id-domi?ilju fiskali tag?hom barra mit-territorju re?jonali”

Sommarju tas-sentenza

1. *Libertà li ji?u pprovduti servizzi — Servizzi — Kun?ett*

(Artikolu 50 KE)

2. *Libertà li ji?u pprovduti servizzi — Restrizzjonijiet — Le?i?lazzjoni fiskali*

(Artikolu 49 KE)

3. *G?ajnuna mog?tija mill-Istati — Kun?ett — Natura selettiva tal-mi?ura*

(Artikolu 87(1) KE)

1. Il-kun?ett ta’ “servizzi” fis-sens tal-Artikolu 50 KE jimplika li jirrigwarda servizzi normalment ipprovduti bi ?las u li dan tal-a??ar jikkostitwixxi korrispettiv ekonomiku tas-servizz u huwa miftiehem bejn il-fornitur u l-benefi?jarju tas-servizz.

Taxxa re?jonali fuq waqfiet qosra li tirrigwarda operaturi ta’ mezzi ta’ trasport li jivvja??aw fit-territorju tag?ha u mhux l-impri?i ta’ trasport li je?er?itaw l-attività tag?hom f’dan ir-re?jun, anki jekk ma tirrigwardax is-servizzi ta’ trasport, g?andha xi konnessjoni mal-libertà li ji?u pprovduti servizzi. Fil-fatt, g?alkemm it-tielet paragrafu tal-Artikolu 50 KE jsemmi biss il-libertà attiva li ji?u pprovduti servizzi - fejn il-fornitur tas-servizz ji??aqlaq lejn id-destinatarju tas-servizz -, din tinkludi wkoll il-libertà tad-destinatarji ta’ servizzi, u b’mod partikolari tat-turisti, li jivvja??aw fi Stat Membru ie?or fejn jinsab il-fornitur sabiex jibbenefikaw minn dawn is-servizzi f’dak l-Istat Membru. Peress li l-persuni li joperaw mezz ta’ trasport kif ukoll dawk li ju?aw tali mezz jibbenefikaw minn numru ta’ servizzi fit-territorju tar-re?jun ikkon?ernat, b?as-servizzi pprovduti fl-ajruporti u fil-portijiet, il-waqfa qasira tikkostitwixxi kundizzjoni ne?essarja sabiex ji?u ri?evuti l-imsemmija servizzi u t-taxxa re?jonali fuq waqfiet qosra g?andha ?erta konnessjoni ma’ dan is-servizz.

Barra minn hekk, taxxa re?jonali imposta fuq waqfiet qosra ta’ in?enji tal-ba?ar g?ar-rikreazzjoni, li tapplika wkoll g?all-impri?i li joperaw tali in?enji tal-ba?ar g?ar-rikreazzjoni u, b’mod partikolari, g?al dawk li l-attività imprenditorjali tag?hom tikkonsisti fit-tqeg?id tal-imsemmija in?enji g?ad-dispo?izzjoni ta’ terzi bi ?las, imposta direttament fuq il-provvista ta’ servizzi fis-sens tal-Artikolu 50 KE.

Fl-a??ar nett, is-serivzzi li fuqhom it-taxxa re?jonali g?andha rilevanza jistg?u jkollhom natura transkonfinali peress li din it-taxxa, minn na?a, tista' taffettwa l-possibbiltà tal-impri?i stabbiliti fir-re?jun ikkon?ernat li joffru servizzi ta' waqfiet qosra fl-ajruporti u fil-portijiet li?-?ittadini u lill-impri?i stabbiliti fi Stat Membru ie?or u, min-na?a l-o?ra, g?andha rilevanza fuq l-attività tal-impri?i li g?andhom is-sede tag?hom fi Stat Membru ie?or u li joperaw in?enji tal-ba?ar g?ar-rikreazzjoni f'dan ir-re?jun.

(ara l-punti 23-28)

2. L-Artikolu 49 KE g?andu ji?i interpretat fis-sens li jipprekludi le?i?lazzjoni fiskali ta' awtorità re?jonali li tistabbilixxi taxxa re?jonali fil-ka? ta' waqfa qasira g?al skop turistiku tal-in?enji tal-ajru g?at-trasport privat ta' persuni kif ukoll tal-in?enji tal-ba?ar g?ar-rikreazzjoni imposta biss fuq persuni fi?i?i u ?uridi?i li g?andhom id-domi?ilju fiskali tag?hom barra mit-territorju re?jonali, peress li l-applikazzjoni ta' din il-le?i?lazzjoni fiskali g?andha l-konsegwenza li tirrendi s-servizzi kkon?ernati iktar oneru?i, g?all-persuni kollha taxxabbli li g?andhom id-domi?ilju fiskali tag?hom barra mit-territorju re?jonali u stabbiliti fi Stati Membri o?ra, minn dawk ipprovduti lill-operaturi stabbiliti f'dan it-territorju.

Fil-fatt, fir-rigward tat-tassazzjoni diretta, is-sitwazzjoni tar-residenti u dik ta' dawk li ma humiex residenti fi Stat Membru partikolari ma humiex, b?ala regola ?enerali, paragunabbli, min?abba li fihom differenzi o??ettivi kemm mill-perspettiva tas-sors tad-d?ul kif ukoll minn dik tal-kapa?ità kontributtiva personali tal-persuna taxxabbli jew tat-te?id inkunsiderazzjoni tas-sitwazzjoni personali u familjari tag?ha. Madankollu, g?all-finijiet tal-paragun tas-sitwazzjoni tal-kontribwenti, g?andhom jittie?du inkunsiderazzjoni l-karatteristi?i spe?ifi?i tat-taxxa inkwistjoni. G?aldaqstant, differenza ta' trattament bejn ir-residenti u dawk li ma humiex residenti tikkostitwixxi restrizzjoni fuq il-libertà li ji?u pprovduti servizzi pprojbita mill-Artikolu 49 KE meta ma jkunx hemm differenza o??ettiva fis-sitwazzjoni, meta mqabbla mat-taxxa inkwistjoni, ta' natura tali li ti??ustifika differenza fit-trattament bejn id-diversi kategoriji ta' kontribwenti.

Tali restrizzjoni ma tistax ti?i ??ustifikata minn ra?unijiet ibba?ati fuq il-protezzjoni tal-ambjent peress li l-applikazzjoni tat-taxxa re?jonali fuq waqfiet qosra li hija tistabbilixxi hija bba?ata fuq differenzazzjoni bejn il-persuna ming?ajr konnessjoni ma' dan l-g?an ambjentali. Hija lanqas tista' ti?i ??ustifikata minn ra?unijiet ibba?ati fuq il-koerenza tas-sistema fiskali tar-re?jun ikkon?ernat inkwantu n-nuqqas ta' ssu??ettar g?at-taxxa re?jonali g?al waqfiet qosra tar-residenti ma tistax titqies b?ala tpa?ija g?al taxxi o?ra li huma imposti fuqhom, peress li din it-taxxa ma g?andhiex l-istess g?anijiet b?at-taxxi m?allsa mill-persuni taxxabbli residenti fl-imsemmi re?jun.

(ara l-punti 31, 34, 35, 45, 48-50 u d-dispo?ittiv 1)

3. L-Artikolu 87 KE g?andu ji?i interpretat fis-sens li le?i?lazzjoni fiskali ta' awtorità re?jonali li tistabbilixxi taxxa g?al waqfiet qosra tal-in?enji tal-ajru g?at-trasport privat ta' persuni kif ukoll tal-in?enji tal-ba?ar g?ar-rikreazzjoni, imposta biss fuq persuni fi?i?i u ?uridi?i li g?andhom id-domi?ilju fiskali tag?hom barra mit-territorju re?jonali, tikkostitwixxi mi?ura ta' g?ajnuna mill-Istat favur impri?i stabbiliti fl-istess territorju.

Fil-fatt, il-kun?ett ta’ g?ajnuna jista’ jkopri mhux biss provvisti po?ittivi b?al sussidji, self jew xiri ta’ ishma fil-kapital ta’ impri?i, i?da wkoll interventi li, ta?t forom differenti, inaqqsu l-ispejje? li normalment jolqtu l-finanzi ta’ impri?a u li, bl-istess mod, ming?ajr ma jkunu sussidji fis-sens strett tal-kelma, huma tal-istess natura u g?andhom effetti identi?i. G?aldaqstant, il-le?i?lazzjoni fiskali, li teskludi lil ?erti impri?i mill-impo?izzjoni tat-taxxa inkwistjoni, tikkostitwixxi g?ajnuna mill-Istat anki jekk ma tinvolvix trasferiment ta’ ri?orsi pubbli?i, peress li tikkonsisti fir-rinun?ja mill-awtoritajiet ikkon?ernati tad-d?ul fiskali li huma normalment setg?u ji?bru.

Sabiex ti?i evalwata s-selettività ta’ mi?ura adottata minn entità infrastatali li tgawdi minn awtonomija mill-gvern ?entrali, g?andu ji?i e?aminat jekk, fir-rigward tal-g?an tag?ha, din tikkostitwixxix vanta?? g?al ?erti impri?i meta mqabbla ma’ o?rajn li jinsabu, fis-sistema legali li fiha din l-entità te?er?ita l-kompetenzi tag?ha, f’sitwazzjoni fattwali u ?uridika paragunabbli. Dan huwa l-ka? meta, fid-dawl tan-natura u tal-g?an tal-imsemmija taxxa, il-persuni fi?i?i u ?uridi?i kollha li jgawdu minn servizzi ta’ waqfa qasira fir-re?jun ikkon?ernat huma f’sitwazzjoni o??ettivament paragunabbli irrispettivament mill-post fejn huma residenti jew stabbiliti.

(ara l-punti 56, 57, 61, 63, 66 u d-dispo?ittiv 2)

SENTENZA TAL-QORTI TAL-?USTIZZJA (Awla Manja)

17 ta’ Novembru 2009 (*)

“Libertà li ji?u pprovduti servizzi – Artikolu 49 KE – G?ajnuna mill-Istat –Artikolu 87 KE – Le?i?lazzjoni re?jonali li tistabbilixxi taxxa fil-ka? ta’ waqfa qasira g?al skop turistiku ta’ in?enji tal-ajru g?at-trasport privat ta’ persuni kif ukoll ta’ in?enji tal-ba?ar g?ar-rikreazzjoni imposta biss fuq l-operaturi li g?andhom id-domi?ilju fiskali tag?hom barra mit-territorju re?jonali”

Fil-Kaw?a C?169/08,

li g?andha b?ala su??ett talba g?al de?i?joni preliminari skont l-Artikolu 234 KE, imressqa mill-Corte costituzionale (l-Italja), permezz ta’ de?i?joni tat-13 ta’ Frar 2008, li waslet fil-Qorti tal-?ustizzja fil-21 ta’ April 2008, fil-pro?edura

Presidente del Consiglio dei Ministri

vs

Regione Sardegna,

IL-QORTI TAL-?USTIZZJA (Awla Manja),

komposta minn V. Skouris, President, K. Lenaerts, J.?C. Bonichot, P. Lindh u C. Toader (Relatur), Presidenti ta’ Awla, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, P. K?ris, E. Juhász, G. Arestis, A. Borg Barthet, A. Ó Caoimh u L. Bay Larsen, Im?allfin,

Avukat ?enerali: J. Kokott,

Re?istratur: R. Grass,

wara li rat il-pro?edura bil-miktub

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippre?entati:

– g?ar-Regione Sardegna, minn A. Fantozzi u G. Campus, avukati,

– g?all-Gvern Olandi?, minn C. Wissels u M. Noort, b?ala a?enti,

– g?all-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej, minn W. Mölls u E. Righini, b?ala a?enti,

wara li semg?et il-konklu?jonijiet tal-Avukat ?enerali, ippre?entati fis-seduta tat-2 ta' Lulju 2009,

tag?ti l-pre?enti

Sentenza

1 It-talba g?al de?i?joni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni tal-Artikoli 48 KE u 87 KE.

2 Din il-kaw?a ?iet ippre?entata fil-kuntest ta' kaw?a bejn il-Presidente del Consiglio dei Ministri u r-Regione Sardegna dwar l-istabbiliment minn din tal-a??ar ta' taxxa fil-ka? ta' waqfiet qosra g?al skopijiet turisti?i ta' in?enji tal-ajru u?ati g?at-trasport privat ta' persuni kif ukoll ta' in?enji tal-ba?ar g?ar-rikreazzjoni li hija imposta biss fuq l-operaturi li g?andhom id-domi?ilju fiskali tag?hom barra mit-territorju re?jonali.

Il-kuntest ?uridiku nazzjonali

Il-Kostituzzjoni Taljana

3 L-ewwel paragrafu tal-Artikolu 117 tal-Kostituzzjoni Taljana jipprovdi li:

"Il-poter le?i?lattiv huwa e?er?itat mill-Istat u mir-Re?juni b'rispett lejn il-Kostituzzjoni, kif ukoll lejn il-limiti li jirri?ultaw mil-le?i?lazzjoni Komunitarja u lejn l-obbligi internazzjonali."

Il-le?i?lazzjoni nazzjonali

4 L-ewwel paragrafu tal-Artikolu 743 tal-Kodi?i tan-Navigazzjoni (Codice della navigazione) ifisser il-kun?ett ta' in?enju tal-ajru kif ?ej:

"In?enju tal-ajru jfisser kull vettura inti?a g?at-trasport bl-ajru ta' persuni jew ta' o??etti"

5 Fl-Artikolu 1(2) tal-Kodi?i tan-Navigazzjoni g?ar-Rikreazzjoni (Codice della nautica da diporto), stabbilit bid-Digriet Legi?lattiv Nru 171 (Decreto legislativo n. 171), tat-18 ta' Lulju 2005, il-kun?ett ta' navigazzjoni g?ar-rikreazzjoni huwa ddefinit b'dan il-mod:

"G?all-finijiet ta' dan il-Kodi?i, navigazzjoni g?ar-rikreazzjoni tfisser dik mag?mula f'ib?ra marittimi u interni g?al skopijiet sportivi jew rikreattivi u ming?ajr skop ta' lukru."

6 L-Artikolu 2(1) tal-Kodi?i tan-Navigazzjoni g?ar-Rikreazzjoni jikkon?erna l-u?u kummer?jali tal-in?enji tal-ba?ar g?ar-rikreazzjoni, u jiddefinih kif ?ej:

“1. L-in?enju tal-ba?ar g?ar-rikreazzjoni jintu?a g?al finijiet kummer?jali meta:

a) huwa l-o??ett ta’ kuntratti ta’ kiri u ta’ nole??;

b) jintu?a g?at-tag?lim professjonali tan-navigazzjoni g?ar-rikreazzjoni;

c) jintu?a mi?-?entri g?all-g?adis jew g?at-ta?ri? ta?t l-ilma b?ala unità ta’ appo?? g?al min jipprattika l-g?adis g?al skop sportiv jew rikreattiv.”

[…]”

Il-le?i?lazzjoni re?jonali

7 Il-Li?i Nru 4 tar-Re?jun ta’ Sardegna, tal-11 ta’ Mejju 2006, tirrigwarda dispo?izzjonijiet differenti fil-qasam ta’ d?ul, ta’ riklassifikazzjoni tal-ispejje?, ta’ politika so?jali u ?vilupp, fil-ver?joni tag?ha li tirri?ulta mill-Artikolu 3(3) tal-Li?i Nru 2 tar-Re?jun ta’ Sardegna, tad-29 ta’ Mejju 2007, li tirrigwarda dispo?izzjonijiet g?all-formazzjoni tal-ba?it annwali u multiannwali tar-Re?jun – Li?i tal-Finanzi 2007 (iktar ’il quddiem il-“Li?i Re?jonali Nru 4/2006”), li tinkludi l-Artikolu 4, bit-titolu “Taxxa re?jonali fil-ka? ta’ waqfiet qosra g?al skop turistiku ta’ in?enji tal-ajru u ta’ in?enji tal-ba?ar g?ar-rikreazzjoni”, li huwa fformulat kif ?ej:

“1. Mis-sena 2006 ?iet stabbilita taxxa re?jonali fuq waqfiet qosra turisti?i tal-in?enji tal-ajru u tal-in?enji tal-ba?ar g?ar-rikreazzjoni.

2. Il-kundizzjonijiet tat-taxxa huma:

a) il-waqfiet qosra fl-ajruporti tat-territorju re?jonali tal-in?enji tal-ajru tal-avjazzjoni ?enerali skont l-Artikolu 743 *et seq*. tal-Kodi?i tan-Navigazzjoni ma?suba g?at-trasport privat ta’ persuni fil-perijodu inklu? mill-1 ta’ ?unju sat-30 ta’ Settembru;

b) il-waqfiet qosra fil-portijiet, fil-postijiet ta’ n?ul u fil-punti ta’ rmi?? li jinsabu fit-territorju re?jonali u fi?-?oni ta’ rmi?? attrezzati li jinsabu fl-ib?ra territorjali tul il-kosta ta’ Sardegna tal-in?enji tal-ba?ar g?ar-rikreazzjoni skont id-Digriet Le?i?lattiv Nru 171, tat-18 ta’ Lulju 2005 (Kodi?i tan-Navigazzjoni g?ar-rikreazzjoni) jew tal-in?enji tal-ba?ar u?ati g?all-iskop ta’ rikreazzjoni, ta’ tul li jaqbe? l-14-il metru, imkejjel skont ir-regoli armonizzati EN/ISO/DIS 8666, skont l-Artikolu 3(b) tal-imsemmi digriet le?i?lattiv, fil-perijodu inklu? bejn l-1 ta’ Lulju sat-30 ta’ Settembru.

3. Il-persuna taxxabbli hija l-persuna fi?ika jew ?uridika li g?andha d-domi?ilju fiskali tag?ha barra mit-territorju re?jonali li tassumi l-e?er?izzju tal-in?enju tal-ajru skont l-Artikoli 874 *et seq*. tal-Kodi?i tan-Navigazzjoni, jew li tassumi l-e?er?izzju tal-in?enju tal-ba?ar skont l-Artikoli 265 *et seq*. tal-Kodi?i tan-Navigazzjoni.

4. It-taxxa re?jonali stabbilita fl-paragrafu 2(a) hija dovuta g?al kull waqfa qasira, dik stabbilita fil-paragrafu 2(b) hija dovuta kull sena.

[…]

6. Huma e?enti mit-taxxa:

a) id-dg?ajjes li jag?mlu waqfa qasira biex jipparte?ipaw f’regatti ta’ natura sportiva, f’?emg?at ta’ dg?ajjes antiki, ta’ dg?ajjes monotip u f’manifestazzjonijiet tal-ibburdjar, anki jekk mhux kompetittivi, liema avveniment ikun di?à ?ie nnotifikat minn qabel lill-Awtorità marittima min-na?a tal-organizzaturi; l-ARASE [Agenzia della Regione autonoma della Sardegna per le entrate]

g?andha ti?i infurmata, qabel l-irmi??, li n-notifikazzjoni ng?atat […]

b) l-in?enji tal-ba?ar g?ar-rikreazzjoni li jsor?u s-sena kollha fl-istrutturi tal-port re?jonali;

c) waqfiet tekni?i, limitati g?a?-?mien me?tie? biex din issir.

Il-modalitajiet ta' ?ertifikazzjoni tal-kaw?i ta' e?enzjoni huma stabbiliti permezz ta' mi?ura spe?ifika tal-ARASE.

7. It-taxxa g?andha tit?allas:

a) waqt il-waqfa qasira g?all-in?enji tal-ajru msemmija fil-paragrafu 2(a);

b) fi ?mien 24 sieg?a minn meta jasal l-in?enju tal-ba?ar, fil-postijiet tal-in?ul, fil-punti u fi?-?oni tal-irmi?? li jinsabu matul il-kosta ta' Sardegna;

skont ta' modalitajiet li g?andhom ji?u stabbiliti mill-ARASE.

[…]"

Il-kaw?a prin?ipali u d-domandi preliminari

8 Permezz ta?-?ew? rikorsi ppre?entati fl-2006 u fl-2007 quddiem il-corte costituzionale, il-Presidente del Consiglio dei Ministri staqsa domandi ta' legalità kostituzzjonali mhux biss dwar l-Artikolu 4 tal-Li?i Re?jonali Nru 4/2006, i?da wkoll dwar l-Artikoli 2 u 3 tal-istess li?i kif ukoll dwar l-Artikolu 5 tal-Li?i Nru 2, tad-29 ta' Mejju 2007, fil-ver?joni ori?inali tag?hom kif ukoll f'dik emendata. Dawn id-dispo?izzjonijiet kollha jistabbilixxu taxxi re?jonali.

9 Fir-rigward tal-Artikolu 4 tal-Li?i Re?jonali Nru 4/2006, ir-rikorrent fil-kaw?a prin?ipali sostna b'mod partikolari li din id-dispo?izzjoni ma tosservax ir-rekwi?iti tad-dritt Komunitarju li g?alihom hija su??etta s-setg?a le?i?lattiva fl-Italja, skont l-ewwel paragrafu tal-Artikolu 117 tal-Kostituzzjoni Taljana. Insostenn tal-imsemmija rikorsi, kien invokat il-ksur, minn na?a, tal-Artikoli 49 KE u 81 KE, moqrija flimkien mal-Artikolu 3(1)(g) KE kif ukoll mal-Artikolu 10 KE, u min-na?a l-o?ra, tal-Artikolu 87 KE.

10 Fis-sentenza Nru 102 tag?ha, tal-15 ta' April 2008, il-Corte costituzionale, wara li g?aqdet i?-?ew? rikorsi msemmija iktar 'il fuq, idde?idiet fuq id-domandi ta' legalità mqajma fil-kuntest tar-rikors tal-2006 u fuq parti minn dawk imqajma permezz tar-rikors tal-2007. Fir-rigward, b'mod partikolari, tal-Artikolu 4 tal-Li?i Re?jonali Nru 4/2006, li huwa s-su??ett ta' dan l-a??ar rikors, il-Corte costituzionale ddikjarat inammissibbli jew infondati d-domandi ta' kostituzzjonalità mqajma b'referenza g?al dispo?izzjonijiet kostituzzjonali differenti mill-imsemmi l-ewwel paragrafu tal-Artikolu 117. B'hekk hija dde?idiet li tissepara l-pro?edura li tirrigwarda dan l-a??ar artikolu u li tissospendi l-pro?edura sad-data tas-sentenza tal-Qorti tal-?ustizzja fuq id-domanda preliminari mressqa b'de?i?joni ta' rinviju. Barra minn hekk, g?al dak li jikkon?erna l-ksur tal-Artikoli 3(1)(g) KE, 10 KE u 81 KE, il-qorti tar-rinviju qieset li kien xieraq li tirri?erva d-dritt tag?ha li tidde?iedi fuq il-kwisjtoni sussegwentement.

11 Fid-de?i?joni ta' rinviju, il-Corte costituzionale g?amlet diversi osservazzjonijiet dwar l-ammissibbiltà tar-rinviju g?al de?i?joni preliminari tag?ha g?al dak li jikkon?erna, minn na?a, il-kwalità tag?ha ta' qorti fis-sens tal-Artikolu 234 KE u, min-na?a l-o?ra, ir-rilevanza tad-domandi mag?mula fir-rigward tal-e?itu tal-kaw?a li ?iet adita biha.

12 L-ewwel nett, il-Corte costituzionale ssostni li l-kun?ett ta' qorti, fis-sens tal-Artikolu 234 KE, g?andu ji?i dedott mid-dritt Komunitarju u mhux mill-klassifikazzjoni ta?t id-dritt nazzjonali tal-korp

li qed jag?mel ir-rinviju u li hija tissodisfa l-kundizzjonijiet kollha sabiex tkun tista' tressaq talba g?al de?i?joni preliminari.

13 G?al dak li jikkon?erna r-rilevanza tad-domandi preliminari, il-Corte costituzionale tirrileva li, fir-rikorsi kostituzzjonali diretti, id-dispo?izzjonijiet tad-dritt Komunitarju "iservu b?ala dispo?izzjonijiet intermedjarji adattati sabiex jikkostitwixxu l-parametru sabiex ti?i stabbilita l-konformità tal-le?i?lazzjoni re?jonali mal-ewwel paragrafu tal-Artikolu 117 tal-Kostituzzjoni [...] jew, iktar spe?ifikament, jirrendu konkretament operattiv il-parametru stabbilit fl-ewwel paragrafu tal-Artikolu 117 tal-Kostituzzjoni [...], bil-konsegwenza ta' konstazzjoni ta' illegalità kostituzzjonali tad-dispo?izzjoni re?jonali ddikjarata inkompatibbli mad-dispo?izzjonijiet Komunitarji".

14 Fir-rigward tal-mertu tad-domandi mag?mula, il-qorti tar-rinviju tenfasizza li l-Artikolu 4 tal-Li?i Re?jonali Nru 4/2006 jaqa' ta?t il-kamp ta' applikazzjoni tad-dispo?izzjonijiet Komunitarji msemmija fil-punt 9 ta' din is-sentenza. Billi japplika g?all-persuni fi?i?i u ?uridi?i, huwa jikkon?erna l-impri?i li joperaw in?enji tal-ba?ar g?ar-rikreazzjoni kif ukoll in?enji tal-ajru tal-avjazzjoni ?enerali g?at-trasport privat ta' persuni.

15 L-istess qorti tenfasizza barra minn hekk li billi l-imsemmija li?i re?jonali timponi taxxa fuq l-impri?i li ma g?andhomx domi?ilju fiskali f'Sardegna, hija tidher li to?loq diskriminazzjoni fir-rigward tal-impri?i li, minkejja li je?er?itaw l-istess attività, ma humiex obbligati j?allsu din it-taxxa sempli?iment min?abba l-fatt li g?andhom id-domi?ilju fiskali tag?hom f'Sardegna u li, konsegwentement, hija tidher li ??id l-ispejje? tas-servizzi pprovduti b'detriment g?all-impri?i mhux residenti.

16 Barra minn hekk, il-qorti tar-rinviju g?andha dubji fir-rigward tal-allegati ?ustifikazzjonijiet mag?mula mir-Regione Sardegna bba?ati, minn na?a, fuq il-fatt li dawn l-impri?i mhux residenti jibbenefikaw, bl-istess mod b?all-impri?i li g?andhom id-domi?ilju fiskali tag?hom f'dan ir-re?jun, minn servizzi pubbli?i re?jonali u lokali, i?da ming?ajr ma jikkontribwixxu g?all-finanzjament tal-imsemmija servizzi, u, min-na?a l-o?ra, fuq il-b?onn li ji?u pa?uti l-ispejje? addizjonali sostnuti, min?abba karatteristi?i ?eografi?i u ekonomi?i marbutin man-natura insulari tar-Regione Sardegna, mill-impri?i ddomi?iljati fiha.

17 B'mod partikolari, g?al dak li jikkon?erna l-allegat ksur tal-Artikolu 87 KE, il-qorti tar-rinviju tenfasizza li l-problema tqum jekk il-vanta?? ekonomiku kompetittiv li jirri?ulta, g?all-impri?i li g?andhom id-domi?ilju fiskali tag?hom f'Sardegna, mill-fatt li ma humiex su??etti g?at-taxxa re?jonali fuq waqfiet qosra jaqax ta?t il-kun?ett ta' g?ajnuna mill-Istat, peress li dan il-vanta?? jirri?ulta mhux mill-g?oti ta' vanta?? fiskali, i?da indirettament mill-ispi?a iktar baxxa li dawn l-impri?i jsostnu meta mqabbla ma' dawk stabbiliti barra mit-territorju re?jonali.

18 F'dawn i?-?irkustanzi, il-Corte costituzionale dde?idiet li tissospendi l-pro?eduri quddiemha u li tag?mel lill-Qorti tal-?ustizzja s-segwenti domandi preliminari:

"1) L-Artikolu 49 KE g?andu ji?i interpretat fis-sens li jipprekludi l-applikazzjoni ta' regola, b?al dik stabbilita fl-Artikolu 4 tal-[Li?i Re?jonali Nru 4/2006], li tipprovdi li t-taxxa re?jonali fuq waqfiet qosra ta' in?enji tal-ajru g?al skopijiet turisti?i hija imposta biss fuq l-impri?i li g?andhom domi?ilju fiskali tag?hom barra mit-territorju tar-Re?jun ta' Sardegna u li joperaw in?enji tal-ajru li ju?aw huma stess g?at-trasport ta' persuni fl-e?er?izzju ta' attivitajiet tal-avjazzjoni ?enerali g?al skopijiet ta' kummer??

2) L-Artikolu 4 tal-[Li?i Re?jonali Nru 4/2006], meta jipprovdi li t-taxxa re?jonali fuq waqfiet qosra ta' in?enji tal-ajru g?al skopijiet turisti?i g?andha tkun imposta biss fuq l-impri?i li g?andhom domi?ilju fiskali barra mir-Re?jun ta' Sardegna u li joperaw in?enji tal-ajru huma stess g?at-trasport ta' persuni fl-e?er?izzju ta' attivitajiet tal-avjazzjoni ?enerali g?al skopijiet ta' kummer?,

jikkostitwixxi – fis-sens tal-Artikolu 87 KE – g?ajnuna mill-Istat g?all-impri?i li je?er?itaw l-istess attività bid-domi?ilju fiskali tag?hom fit-territorju tar-Re?jun ta' Sardegna?

3) L-Artikolu 49 KE g?andu ji?i interpretat fis-sens li jipprekludi l-applikazzjoni ta' regola, b?al dik stabbilita fl-istess Artikolu 4 tal-[Li?i Re?jonali Nru 4/2006], li tipprovdi li t-taxxa re?jonali fuq waqfiet qosra ta' in?enji tal-ba?ar g?ar-rikreazzjoni g?al skopijiet turisti?i g?andha tkun imposta biss fuq l-impri?i li g?andhom id-domi?ilju fiskali tag?hom barra mit-territorju tar-Re?jun ta' Sardegna li joperaw in?enji tal-ba?ar g?ar-rikreazzjoni u li l-attività kummer?jali tag?hom tikkonsisti fil-provvista ta' tali in?enji lil terzi?

4) L-istess Artikolu 4 tal-[Li?i Re?jonali Nru 4/2006], meta jipprovdi li t-taxxa re?jonali fuq waqfiet qosra ta' in?enji tal-ba?ar g?ar-rikreazzjoni g?al skopijiet turisti?i g?andha tkun imposta biss fuq l-impri?i li g?andhom id-domi?ilju fiskali tag?hom barra mit-territorju tar-Re?jun ta' Sardegna, li joperaw in?enji tal-ba?ar g?ar-rikreazzjoni u li l-attività kummer?jali tag?hom tikkonsisti fil-provvista ta' tali in?enji g?ad-dispo?izzzjoni lil terzi, jikkostitwixxi – fis-sens tal-Artikolu 87 KE – g?ajnuna mill-Istat g?all-impri?i li je?er?itaw l-istess attività b'domi?ilju fiskali fit-territorju tar-Re?jun ta' Sardegna?"

Fuq id-domandi preliminari

Fuq l-ewwel u t-tielet domandi dwar l-Artikolu 49 KE

19 Permezz tal-ewwel u t-tieni domandi tag?ha, li g?andhom ji?u e?aminati flimkien, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk l-Artikolu 49 KE g?andux ji?i interpretat fis-sens li jipprekludi le?i?lazzjoni fiskali ta' awtorità re?jonali, b?all-Artikolu 4 tal-Li?i Re?jonali Nru 4/2006, li jistabbilixxi taxxa re?jonali fil-ka? ta' waqfiet qosra g?al skop turistiku ta' in?enji tal-ajru g?at-trasport privat ta' persuni kif ukoll ta' in?enji tal-ba?ar g?ar-rikreazzjoni peress li din it-taxxa hija imposta biss fuq l-impri?i li g?andhom id-domi?ilju fiskali tag?hom barra mit-territorju re?jonali.

Fuq il-kundizzjonijiet ta' applikazzjoni tal-Artikolu 49 KE

20 Sabiex ting?ata risposta g?al tali domanda, g?andu ji?i stabbilit, preliminarjament, jekk il-Li?i Re?jonali Nru 4/2006 taqax ta?t il-kamp ta' applikazzjoni tal-libertà li ji?u pprovduti servizzi fis-sens tal-Artikolu 50 KE.

21 Kif jirri?ulta mill-kliem tal-Artikolu 4 tal-Li?i Re?jonali Nru 4/2006, it-taxxa inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali g?al waqfiet qosra g?al skopijiet turisti?i, minn na?a, ta' in?enji tal-ajru tal-avjazzjoni ?enerali g?at-trasport privat ta' persuni [Artikolu 4(2)(a) tal-imsemmija li?i] u, min-na?a l-o?ra, ta' in?enji tal-ba?ar g?ar-rikreazzjoni u ta' in?enji u?ati g?all-finijiet ta' rikreazzjoni, sa fejn it-tul ta' dawn l-in?enji jaqbe? l-14-il metru [Artikolu 4(2)(b) tal-istess li?i].

22 G?aldaqstant, it-taxxa re?jonali fuq waqfiet qosra ma tirrigwardax l-impri?i ta' trasport ?ivili ta' persuni u ta' merkanzija. Il-qorti tar-rinviju tenfasizza li din it-taxxa tapplika b'mod partikolari g?all-impri?i li joperaw in?enji tal-ajru biex iwettqu operazzjonijiet ta' trasport bl-ajru ming?ajr ?las g?al ra?unijiet relatati mal-attività tal-impri?a tag?hom. G?al dak li jikkon?erna l-in?enji tal-ba?ar g?ar-rikreazzjoni, il-qorti tar-rinviju tosserva barra minn hekk li l-imsemmija taxxa tapplika b'mod partikolari g?all-impri?i li l-attività tag?hom tikkonsisti fit-tqeg?id tal-imsemmija in?enji g?ad-dispo?izzjoni ta' terzi bi ?las.

23 F'dan ir-rigward, g?andu ji?i mfakkar li, skont il-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja, il-kun?ett ta' "servizzi" fis-sens tal-Artikolu 50 KE jimplika li jirrigwarda servizzi normalment ipprovduti bi ?las u li dan tal-a??ar jikkostitwixxi korrispettiv ekonomiku tas-servizz u huwa miftiehem bejn il-fornitur u l-benefi?jarju tas-servizz (ara s-sentenzi tas-27 ta' Settembru 1988, Humbel u Edel,

263/86, ?abra p. 5365, punt 17; tas-7 ta’ Di?embru 1993, Wirth, C?109/92, ?abra p. I?6447, punt 15, kif ukoll tat-22 ta’ Mejju 2003, Freskot, C?355/00, ?abra p. I?5263, punti 54 u 55).

24 F’din il-kaw?a, it-taxxa re?jonali fuq waqfiet qosra, kif jirri?ulta mill-osservazzjonijiet tar-Regione Sardegna, tirrigwarda operaturi ta’ mezzi ta’ trasport li jivvja??aw fit-territorju tag?ha u mhux l-impri?i ta’ trasport li je?er?itaw l-attività tag?hom f’dan ir-re?jun. Madankollu, kif tirrileva l-Avukat ?enerali fil-punt 34 tal-konklu?jonijiet tag?ha, ma jistax ji?i dedott mill-fatt biss li din it-taxxa ma tirrigwardax servizzi ta’ trasport li l-le?i?lazzjoni fiskali inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali ma g?andha l-ebda konnessjoni mal-libertà li ji?u pprovduti servizzi.

25 Fil-fatt, g?alkemm it-tielet paragrafu tal-Artikolu 50 KE jsemmi biss il-libertà attiva li ji?u pprovduti servizzi, fejn il-fornitur tas-servizz ji??aqlaq lejn id-destinatarju tas-servizz, minn ?urisprudenza stabbilita sew jirri?ulta li l-libertà li ji?u pprovduti servizzi tinkludi wkoll il-libertà tad-destinatarji ta’ servizzi, u b’mod partikolari tat-turisti, li jivvja??aw fi Stat Membru ie?or fejn jinsab il-fornitur sabiex jibbenefikaw minn dawn is-servizzi f’dak l-Istat Membru (ara, b’mod partikolari, is-sentenzi tal-31 ta’ Jannar 1984, Luisi u Carbone, 286/82 u 26/83, ?abra p. 377, punti 10 u 16; tal-11 ta’ Settembru 2007, Schwarz u Gootjes-Schwarz, C–76/05, ?abra p. I?6849, punt 36, kif ukoll Il?Kummissjoni vs Il??ermanja, C?318/05, ?abra p. I?6957, punt 65).

26 Fil-kaw?a prin?ipali, kif irrilevat l-Avukat ?enerali fil-punt 37 tal-konklu?jonijiet tag?ha, il-persuni li joperaw mezz ta’ trasport kif ukoll dawk li ju?aw tali mezz jibbenefikaw minn numru ta’ servizzi fit-territorju tar-Regione Sardegna, b?as-servizzi pprovduti fl-ajruporti u fil-portijiet. Konsegwentement, il-waqfa qasira tikkostitwixxi kundizzjoni ne?essarja sabiex ji?u ri?evuti l-imsemmija servizzi u t-taxxa re?jonali fuq waqfiet qosra g?andha ?erta konnessjoni ma’ dan is-servizz.

27 Fir-rigward tat-taxxa re?jonali imposta fuq waqfiet qosra ta’ in?enji tal-ba?ar g?ar-rikreazzjoni, g?andu ji?i mfakkar barra minn hekk li din tapplika wkoll g?all-impri?i li joperaw tali in?enji tal-ba?ar g?ar-rikreazzjoni u, b’mod partikolari, g?al dawk li l-attività imprenditorjali tag?hom tikkonsisti fit-tqeg?id tal-imsemmija in?enji g?ad-dispo?izzjoni ta’ terzi bi ?las. G?aldaqstant, permezz tal-Li?i Re?jonali Nru 4/2006, il-le?i?latur ta’ Sardegna stabbilixxa taxxa imposta direttament fuq il-provvista ta’ servizzi fis-sens tal-Artikolu 50 KE.

28 Fl-a??ar nett, kif enfasizzat il-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej, is-serivzzi li fuqhom it-taxxa re?jonali g?andha rilevanza jistg?u jkollhom natura transkonfinali peress li din it-taxxa, minn na?a, tista’ taffettwa l-possibbiltà tal-impri?i stabbiliti f’Sardegna li joffru servizzi ta’ waqfiet qosra fl-ajruporti u fil-portijiet li?-?ittadini u lill-impri?i stabbiliti fi Stat Membru ie?or u, min-na?a l-o?ra, g?andha rilevanza fuq l-attività tal-impri?i li g?andhom is-sede tag?hom fi Stat Membru ie?or barra r-Repubblika Taljana u li joperaw in?enji tal-ba?ar g?ar-rikreazzjoni f’Sardegna.

Fuq l-e?istenza ta’ restrizzjoni fuq il-libertà li ji?u pprovduti servizzi

29 Fir-rigward tal-kwistjoni dwar jekk il-le?i?lazzjoni inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali tikkostitwixxix restrizzjoni fuq il-libertà li ji?u pprovduti servizzi, g?andu ji?i mfakkar preliminarjament li, fil-qasam tal-libertà li ji?u pprovduti servizzi, mi?ura fiskali nazzjonali li tostakola l-e?er?izzju ta’ din il-libertà tista’ tikkostitwixxi mi?ura pprojbita, kemm jekk to?ro? mill-Istat stess kif ukoll jekk to?ro? minn kolletività lokali (ara, b’mod partikolari, is-sentenza tat-8 ta’ Settembru 2005, Mobistar u Belgacom Mobile, C?544/03 u C?545/03, ?abra p. I?7723, punt 28 u l-?urisprudenza ??itata).

30 F’din il-kaw?a, huwa pa?ifiku li t-taxxa re?jonali fuq waqfiet qosra hija imposta fuq operaturi ta’ in?enji tal-ajru u ta’ in?enji tal-ba?ar g?ar-rikreazzjoni li g?andhom id-domi?ilju fiskali tag?hom barra mit-territorju re?jonali u li l-fatt li jag?ti lok g?at-taxxa huwa l-waqfa qasira tal-in?enju tal-ajru jew tal-in?enju tal-ba?ar g?ar-rikreazzjoni f’dan it-territorju. Anki jekk, fil-fatt, din it-taxxa tapplika

biss f’parti ?irkoskritta ta’ Stat Membru, hija tikkon?erna l-waqfiet qosra tal-in?enji tal-ajru u tal-in?enji tal-ba?ar g?ar-rikreazzjoi inkwistjoni ming?ajr ma tag?mel distinzjoni skont jekk huma ji?ux minn re?jun ie?or tal-Italja jew ta’ Stat Membru ie?or. F’dawn i?-?irkustanzi, in-natura re?jonali tat-taxxa ma teskludix g?aldaqstant il-fatt li tista’ tostakola l-moviment liberu ta’ servizzi (ara, b’analo?ija, is-sentenza tad-9 ta’ Settembru 2004, Carbonati Apuani, C?72/03, ?abra p. I?8027, punt 26).

31 L-applikazzjoni ta’ din il-le?i?lazzjoni fiskali tirrendi s-servizzi kkon?ernati iktar oneru?i g?all-persuni kollha taxxabbli li g?andhom id-domi?ilju fiskali tag?hom barra mit-territorju re?jonali u li huma stabbiliti fi Stati Membri o?ra meta mqabbla ma’ dawk ipprovduti lill-operaturi stabbiliti f’dan it-territorju.

32 Fil-fatt, tali le?i?lazzjoni tintrodu?i spi?a addizjonali g?all-operazzjonijiet ta’ waqfiet qosra tal-in?enji tal-ajru u tad-dg?ajjes operati minn operaturi li g?andhom id-domi?ilju fiskali tag?hom barra mit-territorju re?jonali u stabbiliti fi Stati Membri o?rajn u b’dan il-mod to?loq vanta?? g?al ?erti kategoriji ta’ impri?i stabbiliti fih (ara s-sentenzi tal-25 ta’ Lulju 1991, Il?Kummissjoni vs Il?Pajji?i l?Baxxi, C?353/89, ?abra p. I?4069, punt 25; tat-13 ta’ Di?embru 2007, United Pan?Europe Communications Belgium *et*, C?250/06, ?abra p. I?11135, punt 37, kif ukoll tal-1 ta’ April 2008, Gouvernement de la Communauté française u Gouvernement wallon, C?212/06, ?abra p. I?1683, punt 50).

33 Ir-Regione Sardegna tiddikjara madankollu li, fid-dawl tan-natura u l-g?an tat-taxxa re?jonali fuq waqfiet qosra sabiex ti?gura l-protezzjoni tal-ambjent, ir-residenti u dawk li ma humiex residenti ma humiex f’sitwazzjoni o??ettivament paragunabbli u, g?aldaqstant, it-trattament differenzjat tag?hom ma jikkostitwixxix restrizzjoni fuq il-libertà li ji?u pprovduti servizzi, skont il-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja u, b’mod partikolari, is-sentenza tal-14 ta’ Frar 1994, Schumacker (C?279/93, ?abra p. I?225). Fil-fatt, filwaqt li r-residenti jikkontribwixxu g?all-kostituzzjoni ta’ ri?orsi u?ati g?all-attivitajiet ta’ konservazzjoni, ta’ restawr u ta’ protezzjoni ta’ beni ambjentali, billi jiffinanzjaw l-azzjoni tar-Regione Sardegna permezz tal-kontribuzzjoni ?enerali u, b’mod partikolari, tat-taxxi fuq id-d?ul li parti minnhom taqa’ ta?t il-ba?it re?jonali, l-impri?i mhux residenti ja?ixxu min-na?a l-o?ra b?ala “free riders” ambjentali, billi ju?aw ir-ri?orsi ming?ajr ma jipparte?ipaw g?all-ispejje? ta’ tali attivitajiet.

34 F’dan ir-rigward, fil-fatt, billi tat de?i?jonijiet dwar it-tassazzjoni diretta, il-Qorti tal-?ustizzja a??ettat li s-sitwazzjoni tar-residenti u dik ta’ dawk li ma humiex residenti fi Stat Membru partikolari ma humiex, b?ala regola ?enerali, paragunabbli, min?abba li fihom differenzi o??ettivi kemm mill-perspettiva tas-sors tad-d?ul kif ukoll minn dik tal-kapa?ità kontributtiva personali tal-persuna taxxabbli jew tat-te?id inkunsiderazzjoni tas-sitwazzjoni personali u familjari tag?ha (ara, b’mod partikolari, is-sentenzi Schumacker, i??itata iktar ’il fuq, punti 31 sa 33, u tas-16 ta’ Ottubru 2008, Renneberg, C?527/06, ?abra p. I?7735, punt 59).

35 Madankollu, g?all-finijiet tal-paragun tas-sitwazzjoni tal-kontribwenti, g?andhom jittie?du inkunsiderazzjoni l-karatteristi?i spe?ifi?i tat-taxxa inkwistjoni. G?aldaqstant, differenza ta’ trattament bejn ir-residenti u dawk li ma humiex residenti tikkostitwixxi restrizzjoni fuq il-libertà li ji?u pprovduti s-servizzi pprojbita mill-Artikolu 49 KE meta ma jkunx hemm differenza o??ettiva fis-sentenza, meta mqabbla mat-taxxa inkwistjoni, ta’ natura tali li ti??ustifika differenza fit-trattament bejn id-diversi kategoriji ta’ kontribwenti (ara, f’dan is-sens, is-sentenza Renneberg, i??itata iktar ’il fuq, punt 60).

36 Dan huwa b'mod partikolari l-ka? tat-taxxa inkwistjoni. Fil-fatt, kif kien enfasizzat mill-Kummissjonii, din it-taxxa hija dovuta min?abba l-waqfa qasira tal-in?enji tal-ajru g?at-trasport ta' persuni u ta' dg?ajjes g?ar-rikreazzjoni u mhux min?abba s-sitwazzjoni finanzjarja tal-kontribwenti kkon?ernati.

37 G?aldaqstant, irrispettivament mill-post fejn huma residenti jew stabbiliti, il-persuni kollha fi?i?i u ?uridi?i li jgawdu mis-servizzi inkwistjoni huma, kuntrarjament g?al dak li ssostni r-Regione Sardegna, f'sitwazzjoni o??ettivament paragunabbli fir-rigward tal-imsemmija taxxa b'konnessjoni mal-konsegwenzi ambjentali.

38 Il-fatt li l-persuni taxxabbli f'Sardegna jikkontribwixxu, permezz tal-?las tal-kontribuzzjoni ?enerali u, b'mod partikolari, tat-taxxi fuq id-d?ul, g?all-azzjoni tar-Regione Sardegna g?all-protezzjoni tal-ambjent huwa irrilevanti g?all-finijiet tal-paragun tas-sitwazzjoni tar-residenti u ta' dawk li ma humiex residenti fir-rigward tat-taxxa re?jonali fuq waqfiet qosra. Fil-fatt, kif irrilevat l-Avukat ?enerali fil-punt 87 tal-konklu?jonijiet tag?ha, l-imsemmija taxxa ma hijiex tal-istess natura u ma ssegwix l-istess g?anijiet b?at-taxxi l-o?ra m?allsa mill-kontribwenti Sardi, li g?andhom l-g?an b'mod partikolari li jiffinanzjaw b'mod ?enerali l-ba?it pubbliku u, g?aldaqstant sabiex jiffinanzjaw l-azzjonijiet re?jonali kollha.

39 Minn dak li ntqal pre?edentement jirri?ulta li ebda element tal-pro?ess mibg?ut lill-Qorti tal-?ustizzja ma jippermetti li ji?i kkonstatat li r-residenti u dawk li ma humiex residenti ma jinsabux f'sitwazzjoni o??ettivament paragunabbli fir-rigward tat-taxxa re?jonali fuq waqfiet qosra. G?aldaqstant, il-le?i?lazzjoni fiskali inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali tikkostitwixxi restrizzjoni fuq il-libertà li ji?u pprovduti servizzi peress li hija imposta biss fuq l-operaturi li joperaw in?enji tal-ajru g?at-trasport privat ta' persuni u dg?ajjes g?ar-rikreazzjoni li g?andhom id-domi?ilju fiskali tag?hom barra mit-territorju re?jonali, ming?ajr ma timponi l-istess taxxa fuq l-operaturi stabbiliti f'dan it-territorju.

Fuq il-?ustifikazzjoni eventwali tal-le?i?lazzjoni inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali

– Fuq il-?ustifikazzjoni bba?ata fuq rekwi?iti ta' protezzjoni tal-ambjent u tas-sa??a pubblika

40 Ir-Regione Sardegna ssostni li, anki jekk ta??etta li t-taxxa re?jonali fuq waqfiet qosra tikkostitwixxi mi?ura restrittiva tal-libertà li ji?u pprovduti servizzi, tali taxxa hija ??ustifikata minn ra?unijiet ta' interess ?enerali u, b'mod partikolari, minn rekwi?iti ta' protezzjoni tal-ambjent li jistg?u jitqiesu b?ala ra?unijiet ta' "sa??a pubblika", li huma espressament imsemmija fl-Artikolu 46(1) KE.

41 B'mod partikolari, l-imsemmija taxxa tista' ti?i ??ustifikata minn politika re?jonali ?dida ta' protezzjoni ambjentali u ta' pajsa?? tat-territorju tar-Regione Sardegna. Din il-politika tipprovdi, skont din tal-a??ar, g?all-istabbiliment ta' serje ta' kontribuzzjonijiet sabiex, minn na?a, ji?i skora??ut il-konsum e??essiv tal-patrimonju ambjentali u tal-pajsa?? tal-kosta u, min-na?a l-o?ra, sabiex jiffinanzjaw l-interventi oneru?i ta' restawr ta' ?oni tal-kosta. Tali taxxa tista' ti?i barra minn hekk i??ustifikata mill-prin?ipju ta' min ini??es i?allas, peress li, b'mod indirett, hija imposta fuq l-operaturi ta' mezzi ta' trasport li jikkostitwixxu sors ta' tni??is.

42 F'dan ir-rigward, g?andu ji?i mfakkar li, skont ?urisprudenza stabbilita tal-Qorti tal-?ustizzja, irrispettivament mill-e?istenza ta' g?an le?ittimu, li jikkorrispondi g?al ra?unijiet imperattivi ta' interess ?enerali, il-?ustifikazzjoni ta' restrizzjoni fuq il-libertajiet fundamentali ggarantiti mit-Trattat KE tista' ti?i ??ustifikata biss jekk il-mi?ura inkwistjoni tkun adatta sabiex tiggarantixxi li l-g?an inkwistjoni jintla?aq u li din ma te??edix dak li huwa ne?essarju sabiex jintla?aq dan il-g?an (ara s-sentenzi tat-30 ta' Jannar 2007, Il?Kummissjoni vs Id?Danimarka C?150/04, ?abra p. I–1163, punt

46; Gouvernement de la Communauté française u Gouvernement wallon, i??itata iktar 'il fuq, punt 55, kif ukoll tal-5 ta' Marzu 2009, UTECA, C?222/07, ?abra p. I?1407, punt 25). Barra minn hekk, le?i?lazzjoni nazzjonali hija adatta sabiex ti?gura t-twettiq tal-g?an invokat biss jekk hija verament tipprovdi sabiex dan l-g?an jintla?aq b'mod koerenti u sistematiku (sentenza tal-10 ta' Marzu 2009, Hartlauer, C?169/07, ?abra p. I?1721, punt 55).

43 F'din il-kaw?a, g?andu ji?i rrilevat li, anki jekk ir-ra?unijiet invokati mir-Regione Sardegna jistg?u jikkostitwixxu l-ba?i tal-istabbiliment tat-taxxa re?jonali fuq waqfiet qosra, dawn ma jistg?ux ji??ustifikaw il-modalitajiet ta' applikazzjoni tag?hom u, b'mod partikolari, it-trattament differenzjat tal-operaturi li g?andhom id-domi?ilju fiskali tag?hom barra mit-territorju re?jonali li huma l-uni?i persuni responsabbli li j?allsu din it-taxxa.

44 Fil-fatt, huwa ?ar li l-imsemmija modalitajiet, li jwasslu g?al restrizzjoni fuq il-libertà li ji?u pprovduti servizzi fis-sens tal-Artikolu 49 KE, ma jidhrux li huma adattati jew ne?essarji sabiex jiggarantixxu li l-imsemmija g?anijiet ?enerali jintla?qu. Kif irrilevat l-Avukat ?enerali fil-punti 73 u 74 tal-konklu?jonijiet tag?ha, meta a??ettat il-fatt li l-in?enji tal-ajru privati u l-in?enji tal-ba?ar g?ar-rikreazzjoni li jag?mlu waqfa qasira f'Sardegna jikkostitwixxu sors ta' tni??is, dan il-fatt jirri?ulta irrispettivament minn fejn ikunu ?ew dawn l-ajruplani u d-dg?ajjes u, b'mod partikolari, ma g?andhom l-ebda rabta mad-domi?ilju fiskali tal-imsemmija operaturi. L-in?enji tal-ajru u d-dg?ajjes tar-residenti jikkontribwixxu wkoll g?ad-dannu tal-ambjent.

45 G?aldaqstant, ir-restrizzjoni fuq il-libertà li ji?u pprovduti servizzi, b?al dik li tirri?ulta mil-le?i?lazzjoni fiskali inkwisjtoni fil-kaw?a prin?ipali, ma tistax ti?i ??ustifikata minn ra?unijiet ibba?ati fuq il-protezzjoni tal-ambjent peress li l-applikazzjoni tat-taxxa re?jonali fuq waqfiet qosra li hija tistabbilixxi hija bba?ata fuq differenzazzjoni bejn il-persuna ming?ajr konnessjoni ma' dan l-g?an ambjentali. Tali restrizzjoni lanqas tista' ti?i ??ustifikata b'ra?unijiet ta' sa??a pubblika, peress li r-Regione Sardegna ma pprovdiet l-ebda prova li tikkonstata li din il-le?i?lazzjoni hija inti?a sabiex tipprote?i s-sa??a pubblika.

– Fuq il-?ustifikazzjoni bba?ata fuq il-koerenza tas-sistema fiskali

46 Fl-osservazzjonijiet tag?ha, ir-Regione Sardegna, sabiex ti??ustifika l-le?i?lazzjoni fiskali inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, tinvoka l-?tie?a li ti?i protetta l-koerenza tas-sistema fiskali tag?ha. It-taxxa re?jonali fuq waqfiet qosra imposta biss fuq persuni li g?andhom id-domi?ilju fiskali tag?hom fit-territorju re?jonali tkun i??ustifikata bil-fatt li r-residenti j?allsu taxxi o?ra li jikkontribwixxu g?all-azzjoni sabiex ti?i ?gurata l-protezzjoni tal-ambjent f'Sardegna.

47 F'dan ir-rigward, g?andu ji?i mfakkar li l-Qorti tal-?ustizzja a??ettat li l-?tie?a li ti?i protetta l-koerenza tas-sistema fiskali tista' ti??ustifika restrizzjoni fuq l-e?er?izzjoni tal-libertajiet fundamentali ggarantiti mit-Trattat, i?da tispe?ifika li tali ?ustifikazzjoni te?i?i konnessjoni diretta bejn il-vanta?? fiskali inkwistjoni u l-kumpens ta' dan il-vanta?? permezz ta' impo?izzjoni fiskali partikolari, fejn in-natura diretta ta' din ir-rabta g?andha ti?i evalwata fid-dawl tal-g?an tal-le?i?lazzjoni inkwistjoni (ara, b'mod partikolari, is-sentenza tat-18 ta' ?unju 2009, Aberdeen Property Fininvest Alpha, C?303/07, ?abra p. I?5145, punti 71 u 72).

48 Kif ?ie enfasizzat fil-punt 38 ta' din is-sentenza, it-taxxa re?jonali fuq waqfiet qosra ma g?andhiex l-istess g?anijiet b?at-taxxi m?allsa mill-persuni taxxabbli residenti f'Sardegna, li huma inti?i sabiex jiffinanzjaw b'mod ?enerali l-ba?it pubbliku u g?aldaqstant sabiex jiffinanzjaw l-azzjonijiet kollha tar-Regione Sardegna. Il-fatt li din it-taxxa ma hijiex imposta fuq l-imsemmija residenti ma jistax g?aldaqstant jitqies b?ala tpa?ija ta' taxxi o?ra li huma imposti fuqhom.

49 Minn dawn il-kunsiderazzjonijiet jirri?ulta li r-restrizzjoni fuq il-libertà li ji?u pprovduti servizzi, b?al dik li tirri?ulta mil-le?i?lazzjoni fiskali inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, ma tistax ti?i ??ustifikata

b’ra?unijiet ibba?ati fuq il-koerenza tas-sistema fiskali tar-Regione Sardegna.

50 F’dawn i?-?irkustanzi, ir-risposta g?al-ewwel u g?at-tielet domanda g?andha tkun li l-Artikolu 49 KE g?andu ji?i interpretat fis-sens li jipprekludi le?i?lazzjoni fiskali ta’ awtorità re?jonali, b?al dik ipprovduta fl-Artikolu 4 tal-Li?i Re?jonali Nru 4/2006, li jistabbilixxi taxxa re?jonali fil-ka? ta’ waqfa qasira g?al skop turistiku tal-in?enji tal-ajru g?at-trasport privat ta’ persuni kif ukoll tal-in?enji tal-ba?ar g?ar-rikreazzjoni li hija imposta biss fuq l-impri?i li g?andhom id-domi?ilju fiskali tag?hom barra mit-territorju re?jonali.

Fuq it-tieni u t-tielet domandi dwar l-Artikolu 87 KE

51 Permezz tat-tieni u tar-raba domandi, li g?andhom ji?u e?aminati flimkien, il-qorti tar-rinviju tistaqsi jekk l-Artikolu 87 KE g?andux ji?i interpretat fis-sens li le?i?lazzjoni fiskali ta’ awtorità re?jonali li tistabbilixxi taxxa re?jonali fuq waqfiet qosra, b?ala dik stabbilita fl-Artikolu 4 tal-Li?i Re?jonali Nru 4/2007, imposta biss fuq l-operaturi li g?andhom id-domi?ilju fiskali tag?hom barra mit-territorju re?jonali, tikkostitwixxi mi?ura ta’ g?ajnuna mill-Istat favur impri?i stabbiliti fl-istess territorju.

52 Qabel kollox g?andu ji?i mfakkar li, skont il-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja, il-klassifikazzjoni ta’ mi?ura b?ala g?ajnuna fis-sens tat-Trattat tippresupponi li kull wie?ed mill-erba’ kriterji kumulattivi stabbiliti fl-Artikolu 87(1) KE jkunu sodisfatti. L-ewwel nett, g?andu jkun involut intervent tal-Istat jew intervent permezz ta’ ri?orsi tal-Istat, it-tieni nett, dan l-intervent g?andu jkun ta’ natura tali li jista’ jolqot il-kummer? bejn l-Istati Membri, it-tielet nett, l-intervent g?andu jag?ti vanta?? lill-benefi?jarju tieg?u u, ir-raba’ nett, dan g?andu jwassal g?al distorsjoni jew theddida ta’ distorsjoni g?all-kompetizzjoni (ara, b’mod partikolari, is-sentenza tat-23 ta’ Marzu 2006, Enirisorse, C?237/04, ?abra p. I?2843, punti 38 u 39 kif ukoll il-?urisprudenza ??itata).

53 F’dan il-ka?, huwa pa?ifiku li t-taxxa inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali tikkorrispondi g?at-tieni u r-raba kriterji peress li tapplika g?al servizzi pprovduti b’konnessjoni mal-waqfa qasira ta’ in?enji tal-ajru u ta’ in?enji tal-ba?ar g?ar-rikreazzjoni, li jirrigwardaw il-kummer? intra-Komunitarju, u li tali taxxa, billi tag?ti vanta?? ekonomiku lill-operaturi stabbiliti f’Sardegna, hekk kif di?à ntqal fil-punt 32 ta’ din is-sentenza, tista’ to?loq distorsjoni g?all-kompetizzjoni.

54 Id-domandi dwar l-interpretazzjoni tal-Artikolu 87 KE jirrigwardaw b’hekk l-applikazzjoni ta?-?ew? kriterji l-o?ra g?al klassifikazzjoni tat-taxxa re?jonali fuq waqfiet qosra b?ala g?ajnuna mill-Istat. Ir-Regione Sardegna tikkunsidra li din it-taxxa ma tistax titqies b?ala g?ajnuna mill-Istat min?abba n-nuqqas kemm tal-u?u ta’ ri?orsi tal-Istat kif ukoll tan-natura selettiva tal-mi?ura. Fl-osservazzjonijiet bil-miktub tag?ha, il-Kummissjoni tikkonkludi li l-imsemmija taxxa tissodisfa l-kriterji kollha stabbilit mill-Artikolu 87 KE.

Fuq l-u?u ta’ ri?orsi pubbli?i

55 Skont ir-Regione Sardegna, il-le?i?lazzjoni inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali ma tinvolvi l-ebda intervent permezz ta’ ri?orsi re?jonali. Ma hemmx rinunzja ta’ d?ul re?jonali peress li l-impri?i residenti jikkontribwixxu di?à g?all-ispi?a ambjentali permezz ta’ parti mid-d?ul li jirri?ulta mit-taxxi m?allsa minnhom. It-taxxa re?jonali fuq waqfiet qosra ??id dan id-d?ul billi testendi l-obbligu ta’ kontribuzzjoni ambjentali wkoll g?al dawk li, b?ala persuni li ma humiex residenti, ma jikkontribwixxux g?all-imsemmija spi?a permezz tal-impo?izzjoni fiskali ordinarja.

56 F’dan ir-rigward, g?andu ji?u mfakkar li, skont ?urisprudenza stabbilita mill-Qorti tal-?ustizzja, il-kun?ett ta’ g?ajnuna jista’ jkopri mhux biss provvisti po?ittivi b?al sussidji, self jew xiri ta’ ishma fil-kapital ta’ impri?i, i?da wkoll interventi li, ta?t forom differenti, inaqqsu l-ispejje? li normalment jolqtu l-finanzi ta’ impri?a u li, bl-istess mod, ming?ajr ma jkunu sussidji fis-sens strett

tal-kelma, huma tal-istess natura u g?andhom effetti identi?i (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi tad-19 ta' Settembru 2000, Il??ermanja vs Il?Kummissjoni, C?156/98, ?abra p. I?6857, punt 25, kif ukoll tal-1 ta' Lulju 2008, Chronopost u La Poste vs UFEX *et*, C?341/06 P u C?342/06 P, ?abra p. I?4777, punt 123 u l-?urisprudenza ??itata).

57 Kif ?ie mfakkar mill-Kummissjoni, le?i?lazzjoni fiskali b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, li teskludi lil ?erti impri?i mill-impo?izzjoni tat-taxxa inkwistjoni, tikkostitwixxi g?ajnuna mill-Istat, anki jekk ma tinvolvix trasferiment ta' ri?orsi pubbli?i, peress li tikkonsisti fir-rinunzja mill-awtoritajiet ikkon?ernati g?ad-d?ul fiskali li huma normalment setg?u ji?bru (sentenza Il??ermanja vs Il?Kummissjoni, i??itata iktar'il fuq, punt 26 sa 28).

58 G?aldaqstant, il-fatt li l-le?i?lazzjoni fiskali inkwistjoni fil-kaw?a prin?pali ma tipprovdix g?all-g?oti ta' sussidju, i?da l-esklu?joni mill-impo?izzjoni tat-taxxa re?jonali fuq waqfiet qosra lill-operaturi ta' in?enji tal-ajru g?at-trasport privat ta' persuni kif ukoll ta' in?enji tal-ba?ar g?ar-rikreazzjoni li g?andhom id-domi?ilju fiskali tag?hom fit-territorju re?jonali jippermetti li jitqies li din l-e?enzjoni mill-impo?izzjoni tat-taxxa tista' tikkostitwixxi g?ajnuna mill-Istat.

Fuq in-natura selettiva tal-le?i?lazzjoni fiskali inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali

59 Skont ir-Regione Sardegna, id-differenza ta' trattament bejn l-impri?i residenti u dawk mhux residenti ma tikkostitwixxix vanta?? selettiv. Fil-fatt, il-le?i?lazzjoni fiskali inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali ma hijiex selettiva mill-perspettiva ?eografika, g?aliex, skont l-interpretazzjoni tal-Qorti tal-?ustizzja fis-sentenza tag?ha tas-6 ta' Settembru 2006, Il?Portugall vs Il?Kummissjoni (C?88/03, ?abra p. I–7115), il-kuntest ta' referenza li fih il-"?eneralità" tal-mi?ura g?andu ji?i evalwat huwa dak tal-entità infrastatali, jekk din tgawdi minn awtonomija suffi?jenti. Dan huwa l-ka? fil-kaw?a prin?ipali, g?aliex ir-Regione Sardegna g?andha poteri awtonomi mog?tija lilha minn statut li g?andu s-sa??a ta' li?i kostituzzjonali li jawtorizzaha tistabbilixxi taxxi proprji. Barra minn hekk, skont il-prin?ipju iktar ?enerali tal-ugwaljanza fl-ambitu fiskali, l-imsemmija le?i?lazzjoni tintaxxa b'mod differenti sitwazzjonijiet differenti *de jure* u *de facto*.

60 F'dan ir-rigward, g?andu ji?i mfakkar li fil-fatt jirri?ulta mill-?urisprudenza msemmija mill-konvenuta fil-kaw?a prin?ipali li, fir-rigward ta' mi?ura adottata mhux mil-le?i?latur nazzjonali, i?da minn awtorità infrastatali, tali mi?ura ma hijiex selettiva fis-sens tal-Artikolu 87 KE min?abba s-sempli?i fatt li tag?ti vanta??i biss f'parti mit-territorju nazzjonali li fiha l-mi?ura tapplika (ara s-sentenzi Il?Portugall vs Il?Kummissjoni, i??itata iktar'il fuq, punti 53 u 57, kif ukoll tal-11 ta' Settembru 2008, UGT?Rioja *et*, C?428/06 sa C–434/06, ?abra p. I?6747, punti 47 u 48).

61 Madankollu, minn din il-?urisprudenza jirri?ulta wkoll li, sabiex ti?i evalwata s-selettività ta' mi?ura adottata minn entità infrastatali li tgawdi minn awtonomija mill-gvern ?entrali, b?ar-Regione Sardegna, g?andu ji?i e?aminat jekk, fir-rigward tal-g?an segwit mill-imsemmija mi?ura, din tikkostitwixxix vanta?? g?al ?erti impri?i meta mqabbla ma' o?rajn li jinsabu f'sitwazzjoni fattwali u ?uridika paragunabbli (ara s-sentenza tat-8 ta' Novembru 2001, Adria?Wien Pipeline u Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke, C?143/99, ?abra p. I?8365, punt 41, kif ukoll Il?Portugall vs Il?Kummissjoni, i??itata iktar'il fuq, punti 56 u 58).

62 B'hekk je?tie? li ji?i stabbilit jekk, fid-dawl tal-karatteristi?i tat-taxxa re?jonali fuq waqfiet qosra, l-impri?i li g?andhom id-domi?ilju fiskali tag?hom barra mit-territorju re?jonali humiex, fir-rigward tal-kuntest ?uridiku ta' referenza, f'sitwazzjoni fattwali u ?uridika paragunabbli ma' dawk stabbiliti f'dan l-istess territorju.

63 Kif jirri?ulta mill-punti 36 u 37 ta' din is-sentenza, g?andu ji?i kkonstatat li, fid-dawl tan-natura u tal-g?an tal-imsemmija taxxa, il-persuni fi?i?i u ?uridi?i kollha li jgawdu minn servizzi ta' waqfa qasira f'Sardegna huma, kuntrarjament g?al dak li ssostni l-konvenuta fil-kaw?a prin?ipali,

f'sitwazzjoni o??ettivament paragunabbli irrispettivament mill-post fejn huma residenti jew stabbiliti. Minn dan isegwi li l-mi?ura ma tistax titqies b?ala ?enerali, peress li ma tapplikax g?all-operaturi kollha ta' in?enji tal-ajru u ta' dg?ajjes g?ar-rikreazzjoni li jag?mlu waqfa qasira f'Sardegna.

64 G?aldaqstant, le?i?lazzjoni fiskali b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali tikkostitwixxi mi?ura ta' g?ajnuna mill-Istat favur impri?i stabbiliti f'Sardegna.

65 Hija l-qorti tar-rinviju li g?andha tislet il-konklu?jonijiet xierqa minn din il-konstatazzjoni.

66 F'dawn i?-?irkustanzi, ir-risposta g?at-tieni u g?ar-raba' domanda g?andha tkun li l-Artikolu 87(1) KE g?andu ji?i interpretat fis-sens li le?i?lazzjoni fiskali ta' awtorità re?jonali li tistabbilixxi taxxa re?jonali fuq waqfiet qosra, b?ala dik fil-kaw?a prin?ipali, imposta biss fuq persuni fi?i?i u ?uridi?i li g?andhom id-domi?ilju fiskali tag?hom barra mit-territorju re?jonali, tikkostitwixxi mi?ura ta' g?ajnuna mill-Istat favur impri?i stabbiliti f'dan l-istess territorju.

Fuq l-ispejje?

67 Peress li l-pro?edura g?andha, fir-rigward tal-partijiet fil-kaw?a prin?ipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tidde?iedi fuq l-ispejje?. L-ispejje? sostnuti g?as-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-?ustizzja, barra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistg?ux jit?allsu lura.

G?al dawn il-motivi, Il-Qorti tal-?ustizzja (Awla Manja) taqta' u tidde?iedi:

1) **L-Artikolu 49 KE g?andu ji?i interpretat fis-sens li jipprekludi le?i?lazzjoni fiskali ta' awtorità re?jonali, b?al dik ipprovduta fl-Artikolu 4 tal-Li?i Re?jonali Nru 4/2006, tal-11 ta' Mejju 2006, li tirrigwarda dispo?izzjonijiet differenti fil-qasam ta' d?ul, ta' riklassifikazzjoni tal-ispejje?, ta' politika so?jali u ?vilupp, fil-ver?joni tag?ha li tirri?ulta mill-Artikolu 3(3) tal-Li?i Nru 2 tar-Re?jun ta' Sardegna, tad-29 ta' Mejju 2007, li tirrigwarda dispo?izzjonijiet g?all-formazzjoni tal-ba?it annwali u multiannwali tar-Re?jun – Li?i tal-Finanzi 2007, li tistabbilixxi taxxa re?jonali fil-ka? ta' waqfa qasira g?al skop turistiku tal-in?enji tal-ajru g?at-trasport privat ta' persuni kif ukoll tal-in?enji tal-ba?ar g?ar-rikreazzjoni li hija imposta biss fuq l-impri?i li g?andhom id-domi?ilju fiskali tag?hom barra mit-territorju re?jonali.**

2) **L-Artikolu 87 KE g?andu ji?i interpretat fis-sens li le?i?lazzjoni fiskali ta' awtorità re?jonali li tistabbilixxi taxxa re?jonali fuq waqfiet qosra, b?ala dik fil-kaw?a prin?ipali, li hija imposta biss fuq persuni fi?i?i u ?uridi?i li g?andhom id-domi?ilju fiskali tag?hom barra mit-territorju re?jonali, tikkostitwixxi mi?ura ta' g?ajnuna mill-Istat favur impri?i stabbiliti f'dan l-istess territorju.**

Firem

* Lingwa tal-kaw?a: it-Taljan.